

Posudek oponenta na diplomovou práci Marka Šedivého – Alternativní tresty v platné právní úpravě

Student si vybral za téma své diplomové práce oblast, která je stále více aktuální, a to i vzhledem k tomu, že česká justice je dlouhodobě kritizována za velký podíl represivních trestů a za nižší využívání právě trestů alternativních. Při zpracování diplomové práce vycházel student z bohaté literatury, jejíž rozsah je třeba pozitivně ocenit, pracoval metodou kompilace i komparace a rozčlenění práce je logické, jednotlivé kapitoly na sebe navazují.

Pokud jde o první část práce, ta je velmi dobře zpracována, stejně jako druhá kapitola – Restorativní a Retributivní justice, kdy již v těchto úvodních kapitolách je zřejmé, že student má velmi dobré znalosti, využívá i zahraniční prameny a zmiňuje se správně např. i o doporučení Rady Evropy z roku 2018.

Ve třetí kapitole, která se zabývá jednotlivými druhy trestů v trestním zákoníku včetně vývoje úpravy po listopadu 1989, prokazuje opět student velmi dobrou orientaci a zdůvodňuje také změnu ve filozofii ukládání sankcí v trestním zákoníku z roku 2009. Správně poukazuje kriticky na systematiku druhů trestů a v té souvislosti na návrh profesora Kratochvíla.

Stěžejní částí práce je kapitola čtvrtá – Alternativy k trestu odnětí svobody. Tato část práce obsahuje velmi podrobný a přesný rozbor alternativních trestů v jejich užším pojetí – zabývá se tedy především podmíněným trestem odnětí svobody, dále podmíněným trestem odnětí svobody s dohledem, trestem domácího vězení, obecně prospěšnými pracemi a trestem peněžitým.

U těchto alternativních trestů navíc dochází ze strany zpracovatele i ke srovnání se slovenskou právní úpravou.

U trestu domácího vězení je třeba pozitivně hodnotit také historický exkurz, který je velmi zajímavý a dále i to, že diplomant správně zdůrazňuje, že jde o nejpřísnější alternativu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. I v této části pak dochází ke srovnání s úpravou na Slovensku.

Také pokud jde o trest obecně prospěšných prací, je třeba kladně hodnotit historický i zahraniční exkurz a také rozvahu diplomanta o tom, zda je správné, když trestní zákoník uvádí, že soud při ukládání tohoto trestu přihlédne ke stanovisku obviněného. Poukazuje zde na různé názory (viz strana 55 – 56 práce). I tato část práce je tedy velmi detailně zpracována a opět se zde nachází srovnání s úpravou na Slovensku.

Stejně kladně je třeba hodnotit i rozbor peněžitého trestu včetně historického vývoje, takže celá tato stěžejní část práce je na velmi vysoké úrovni.

V kapitole páté – Úloha Probační a mediační služby se opět diplomant se znalostí problematiky zabývá úlohou tohoto subjektu v trestním řízení a poukazuje i na historii vzniku Probační a mediační služby.

V kapitole šesté – Návrhy de lege ferenda jde nepochybně o zajímavé myšlenky ze strany diplomanta, ovšem některé závěry uvedené v této kapitole bude vhodné vysvětlit u

ústní obhajoby. To se týká např. ukládání podmíněného trestu odnětí svobody na úkor jiných alternativních trestů, což připisuje diplomant „pohodlnosti soudců“. Pokud jde o domácí vězení, autor práce konstatuje zklamání z malého počtu ukládaných trestů tohoto druhu a má za to, že není třeba žádné změny, pokud jde o legislativní úpravu, ale že změny lze dosáhnout vzděláváním soudců, a to i vzhledem k tomu, co se podle jeho názoru podařilo tímto přístupem u peněžitého trestu, kde odkazuje na graf č. 3.

Pozitivně je v každém případě třeba hodnotit, že diplomant za krok správným směrem považuje zrušení „přeměn“ na jiné alternativní tresty. Bližší vysvětlení by si zasloužila i zmínka o „impulsu“ na straně 84 nahoře. Pokud jde o peněžitý trest, objevuje se v práci zajímavá myšlenka ve vztahu k zahlazení tohoto druhu trestu s tím, že by k zahlazení docházelo jenom při dobrovolném výkonu trestu. K otázce peněžitého trestu mohl snad diplomant více zdůraznit tu skutečnost, že počet i výše ukládaných trestů tohoto druhu je samozřejmě v střetu se zájmy poškozených.

Závěrem je tedy třeba uvést, že diplomová práce byla zpracována s velmi dobrou znalostí problematiky při detailních pohledech na nejčastěji ukládané alternativní tresty. Ocenit je třeba řadu vlastních názorů uvedených nejen v kapitole šesté, a proto navrhuji, aby práce při kvalitní ústní obhajobě byla oceněna známkou výborně.

V Plzni dne 28. dubna 2021

JUDr. Eduard Wipplinger